

Р. В. Біланчук,
студентка 20 групи 4 курсу
Інституту прокуратури та кримінальної юстиції
НЮУ імені Ярослава Мудрого

ВІРТУАЛІЗАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АСПЕКТІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ НА 2018–2020

В сучасних умовах стрімких глобалізаційних процесів віртуалізація господарської діяльності набуває все більшого значення. В її основі лежить колосальний прорив в науково-технічному прогресі і, передусім, в розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, які фактично перетворили наш світ на єдину господарюючу систему і у багатьох випадках стерли обмеження простору і часу. Таким чином, розвиток науково-технічного прогресу і інформаційно-комунікаційних технологій поступово збільшує питому вагу сфер господарювання, які стають більш конкурентоспроможними не лише на внутрішньодержавному ринку, але й сміливо виходять на міжнародну арену.

Якщо звернутися до буквального значення терміну «віртуалізація» або «цифровізація», то це створення умовного образу реального об'єкта за допомогою сучасних інформаційних технологій і засобів телекомунікацій [4, с. 92]. Однак, на наш погляд, в більш широкому розумінні віртуалізація господарської діяльності є таким економічним розвитком, при якому чинники простору і часу або втрачають своє обмежуваче значення або їх обмежуваче значення значною мірою зменшується. Таким чином, віртуалізації господарської діяльності притаманні такі ознаки:

1) фактори простору і часу втрачають своє обмежуваче значення для господарської діяльності або ж суттєво слабшають;

2) зростає питома вага переважно інтелектуальних сфер господарювання в їх загальному обсязі;

3) зростає питома вага інтелектуальної складової в переважно не інтелектуальних сферах господарювання [1].

Для України віртуалізація господарської діяльності й досі є відносно новим поняттям про що свідчить практична відсутність нормативного врегулювання цього питання, незначна кількість наукових досліджень, що в свою чергу призводить до застарілості методів господарювання на практиці. Однак, певні кроки для вирішення цієї проблеми вже зроблені, зокрема, було розроблено проект «Цифрова адженда для України 2020» (або ««Цифровий порядок денний» – 2020), у якому зазначається, що цифрове (віртуалізоване) господарювання є ключовим двигуном конкурентоспроможності, продуктивності, інновацій та, загалом, економічного зростання України в глобальному «цифрово-економічному» середовищі [2]. Також розпорядженням Кабінету міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р було схвалено Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затверджено план заходів щодо її реалізації, зокрема передбачено, що ця концепція передбачає здійснення заходів щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки, суспільної та соціальної сфер, усвідомлення наявних викликів та інструментів розвитку цифрових інфраструктур, набуття громадянами цифрових компетенцій, а також визначає критичні сфери та проекти цифровізації, стимулювання внутрішнього ринку виробництва, використання та споживання цифрових технологій [3].

З огляду на зазначену концепцію, основними цілями цифрового розвитку, які стосуються господарської діяльності є:

- 1) прискорення цифрового зростання та залучення інвестицій;
- 2) трансформація секторів економіки в конкурентоспроможні та ефективні;
- 3) технологічна та цифрова модернізація промисловості та створення високотехнологічних виробництв;
- 4) розвиток цифрових індустрій та цифрового підприємництва.

Задля досягнення поставлених цілей державі потрібно: усунути законодавчі, інституційні, фіскальні та інших перешкод, які заважають розвитку цифрової економіки; впровадити стимули та мотивації,

які можуть полягати у певних пільгах або фінансовій підтримці з боку держави, для заохочення бізнесу та індустрій економіки в цілому до цифровізації; створити попит серед громадян до цифровізації, насамперед через впровадження державою масштабних проєктів цифрових трансформацій, зокрема на базі сучасних моделей державно-приватного партнерства; створити, за рахунок залучених інвестицій, та розвивати цифрові інфраструктури як основи використання переваг цифрового світу; розвинути цифрові компетенції осіб, які займаються господарською діяльністю для забезпечення їх готовності до використання цифрових можливостей, а також подолання супутніх ризиків; розвивати цифрове підприємництво, за рахунок створення відповідних інфраструктур для підтримки та розвитку інноваційної діяльності, впровадження механізмів фінансування, стимулювання та підтримки.

Ще однією важливою складовою в цифровізації господарської діяльності є офіційне визнання міжнародних стандартів, які становлять загальновизнану основу впровадження новітніх технологій у сферу господарювання (близько 100 стандартів), а також державна підтримка діяльності технічних комітетів, які беруть участь у роботі над стандартами.

Так, цифровізація повинна охопити, як уже зазначалося, створення відповідної інфраструктури - індустріальних парків, галузевих центрів технологій тощо; надання доступу до капіталу для створення нових інноваційних виробництв; розвиток цифрових навичок для підготовки персоналу, здатного працювати з новітніми технологіями.

Щодо практичної сторони віртуалізації реальної господарської діяльності, то вона повинна впроваджуватися поетапно та складатися із чітко спланованої системи дій, для того щоб українська промисловість та виробництво у світовій економіці спиралась в подальшому на створення високої доданої вартості товарів і послуг, якісне управління виробничо-збутовими ланцюгами та ефективне використання ресурсів. До таких дій належать: 1) проведення таргетингу, тобто аналізу та дослідження промислових секторів з метою оцінки конкурентоспроможності та перспектив розвитку; 2) впровадження сучасних інформаційних технологій промисловості, або програма

просвіти та трансферу кращих практик з ІТ-сектору та цифрових індустрій в промислові сектори; 3) застосування інжинірингових кластерів, з метою пошуку та розроблення нових промислових продуктів, генерацію ідей, промисловий дизайн, створення прототипів; 4) розробка, так званих, «дорожніх карт цифровізації», тобто плану відновлення, підвищення конкурентоздатності, а в окремих випадках повернення в економічне середовище [3].

На нашу думку, ще одним важливим кроком на шляху до віртуалізації господарської діяльності є досягнення високої інноваційності управління за допомогою залучення спеціалістів у сфері ІТ, які розглядатимуться як генератори доходу, а не драйвери витрат, а також визначення міжнародного промоушену цифровізованої продукції за ключним етапом віртуалізації.

Таким чином, послідовне виконання зазначених дій стане впевненим кроком до стимулювання внутрішніх ринків споживання, впровадження та виробництва цифрових технологій, трансформації економіки від традиційної до ефективної цифрової, а також визначає критичні сфери та проекти цифровізації країни. Тому, впровадження віртуальних технологій у процеси виробництва, або «цифровізація» промисловості, має стати пріоритетом державної економічної політики. Саме держава у цьому питанні має відігравати ключову роль – через створення відповідного нормативно-правового забезпечення, надання уповноваженим органам в цій сфері додаткових повноважень та сприяння необхідним умовам заохочення бізнесу до модернізації та переходу до технологій віртуалізації економіки.

Література

1. Галиця І. О. Середовище господарювання та інноваційність управління. URL: http://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/galitsya_0012.pdf.
2. Проект Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.
3. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p/page>.
4. Філософський енциклопедичний словник. Київ: Абрис. 2002. 742 с.